۷۰۱

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

اصلاح ملی

سیاسي، ټولنیزه او فرهنګي اوونیزه

۴۴مه ګڼه، د ۱۳۹۶ لمریز کال د دلوې ۲۱مه د ۱۴۳۹ هـ ق د جمادي الاول ۲۴مه د ۲۰۱۸م د فبروري ۱۰مه نېټه

د ۳۵ دقیقو
هوایی سفر

۲۶ دلو تاریخ جاویدان

نگاهی به روابط دوجانبهٔ افغانستان و اندونیزیا

د بېوزلو لاسنيوی وکړئ!

د فقيـر او بېوزلـه لاسـنيوی د هـر غنـي مسـلمان دنـده ده، ځکـه چـې دا مـال د الله تعالـی لـه لـوري پېروزشـوی مـال دی او غريـب د غنـي پـه مـال کـې حـق لـري او بايـد ترلاسـه يـې کـړي، الله جـل جلالـه فرمايـي: {وَالَّذِيـنَ فِي أَمْوَالِهِـمْ حَـقٌّ مَعْلُـومٌ * لِلسَّـائِلِ وَالْمَحْـرُومِ*} [المعـارج: ٢٤ ، ٢٥]
ژباړه: (او هغه کسان چې د دوی په مالونو کې معلومه برخه (مقرر) ده، د سوالګر او محروم لپاره).
کـه چېرې غنـي د فقيـر حـق اداء نـه کـړي، نـو د الله جـل جلالـه پروړانـدې مسؤول دی او لـوی خـدای بـه تـرې پوښـتنه وکـړي او بيـا بـه پـه هماغـه انـدازه ورتـه سـزا ورکـړي.
دا چـې زمونـږ پـه ټولنـه کـې ډېـری داسـې خلـک شـته چـې هېڅ هـم نلـري او لـه ډېـرو سـتونزو او مشـکلاتو سره لاس او ګرېـوان دي او بيـا پـه ټولنـه کـې داسـې وګـړي هـم شـته چـې د هېڅ شـي کمـی ورسره نشـته او يـوازې دا کمـی ورسره شـته چـې د ولـس او خلکـو غـم ورسره نـه شـته او يـوازې پـه خپـل غـم کـې ورک دی. کـه دی مـوږ وي نـو ټـول جهـان ورتـه مـوږ ښـکارېږي او کـه دی سـتونزه ولـري، نـو ټولـه نـړۍ سـتونزه لـري، ګل پاڅـا الفـت صيـب څومـره ښـه وايـي:

نه ښايي انسان ته چې د بل په غم غمجن نشي * يو کور کې چې ويـر وي او بل خاندي له ليلا سره

اصـل خـبره داده چـې مسـلمان د مسـلمان ورور دی، مسـلمان بـه د مسـلمان پـه خوښـی خوښـېږي او پـه غـم بـه يـې غمجـن کېـږي، او همـدا د يـوې سـالمې او سـوکاله ټولنـې د وګـړو نښـه ده، کـه چېـرې داسـې ونـه شـي نـو دا بيـا سـمه مسـلماني نـه ده، بلکـې هسـې خـبرې دي چـې انسـان ځـان پـرې تېرباسـي، د اسـلام ديـن د خـواړی ديـن دی، د تعـاون او مرسـتې ديـن، يـو بـل سره د همکـاری او همـدری ديـن دی، مخکـې لـه دې چـې رسـول الله صلـی الله عليـه وسـلم پـه پيغمـبری مبعـوث شـي، پـه خپلـه ټولنـه کـې د يـوه ښـه همـکار پـه توګـه مطـرح شـخصيت ؤ، خلکـو بـه ورتـه خپـل امانتونـه ايښـودل او د خلکـو ترمنـځ د امينـ پـه لقـب مشـهور ؤ، د فقيرانـو او بېوزلـه کسـانو لاسـنيوی بـه يـې کاوه. خـو کلـه چـې پـه پيغمـبری باندې مبعـوث کېـږي، نـو دا تـراو نـور هـم زياتېـږي او د خپـل امـت توجـه او پاملرنـه دې لـور تـه نـوره هـم قـوي کـوي: الله تعالـی فرمايـي: {وَتَعَاوَنُـوا عَلَـى الْبِـرِّ وَالتَّقْـوَى وَلَا تَعَاوَنُـوا عَلَـى الْإِثْـمِ وَالْعُـدْوَانِ} [المائـدة : ٢] ژبـاړه: (لـه يـو بـل سره پـه نېکـی او پرهېـزګاری کـې مـدد کـوئ او د ګنـاه او ظلـم پـه کار کـې د يـو بـل مرسـته مـه کـوئ)
نـو مسـلمان بايـد پـه نړۍوالـو چـارو کـې لـه يـو بـل سره مرسـته وکـړي او د سـتونزو پـر مهـال د يـو بـل لاسـنيوی وکـړي او د بـدو چـارو مخـه ونيـسي، دا ځکـه چـې اسـلام تـل نېکـې چـارې خوښـوي او لـه بـدو چـارو څخـه خپـل پيـروان منـع کـوي، اسـلام د ښـېګڼې ديـن دی، د خيرخواهـی ديـن دی، همېشـه خلـک نېکـی تـه رابـولي او لـه بـدی څخـه يـې منـع کـوي.
داچـې زمونـږ ټولنـه يـوه بېوزلـه ټولنـه ده نـو لومـړی خـو زمونـږ حکومـت بايـد ددې بېوزلـو خلکـو لاسـنيوی وکـړي او پـه دويـم قـدم زمونـږ شـتمن او بـډای وګـړي بايـد د خپلـو مسـلمانانو وروڼـو لاسـنيوی وکـړي، ترڅـو هغـه څـه ورتـه ورسـېږي د کـوم لپـاره چـې کار کـوي او هغـه ډېـر قيمتـي مـال دی، چـا چـې هغـه تـرلاس کـړ نـو دا شـخص تـل کاميـاب شـو او کـه چـا ترلاسـه نـه کـړ، نـو بيـا دی تـل بدبختـه دی او پـه بدبختـی کـې بـه ژونـد تېـروي چـې هغـه جنـت دی. رسـول الله صلـی الله عليـه وسـلم فرمايـي: ((يـا أيهـا النـاس أفشـوا السـلام، وأطعمـوا الطعـام، وصلـوا الأرحـام، وصلّـوا بالليـل والنـاس نيـام، تدخلـوا الجنـة بسـلام)). [ترمـذی وابـن ماجـه] ای خلکـو! سـلام پـه خپـل منـځ کـې خپـور کـړئ، خلکـو تـه خـواړه ورکـړئ، خپلـوي وپالـئ، او د شـپې الله تعالـی تـه لمونـځ وکـړئ، پـه داسـې حـال کـې چـې خلـک ويـده وي، نـو جنـت تـه بـه پرتـه لـه حسـاب څخـه داخـل شـئ.
ای مسـلمانه! جنـت سـتا لپـاره دی کـه چېـرې دې خلکـو تـه سـلام واچـوه او هغـوی سره دې پـه سـوله کـې ژونـد وکـړ، فقيـر او مسـکين تـه دې ډوډۍ ورکـړه، او خپلـوي دې وپالـله او د شـپې -پـه داسـې حـال کـه چـې خلـک ويـده وي- لمونـځ دې وکـړ، نـو جنـت تـه بـه پـه سـلامتيا سره داخـل شـې.

سردارد محمد ديندارخيل

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید:

کابل: تایمنی، چهار راهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفترمرکزی جمعیت اصلاح . موبایل: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲
کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار. موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲
کابل: شهرنو، چهارراهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. تیلفون : ۰۴۰۲۲۰۳۳۵۹
کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر
کابل: کمپیوتر فروشی اکاموي جاده نادر بشتون، مارکت الله نظر، منزل ۲ دوکان ۲۳ ، موبایل ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹
کابل: ده افغانان، کتاب فروشی بیهقی
کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی موبایلها: ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲
ننگرهار: جلال آباد، چهل متره سړک، د سید اکرام دوکانونه، د ماشومانو زوړ مسجس ته څېرمه د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون:۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰
ننگرهار: جلال آباد: اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار. ټیلیفون:۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱
کندهار: نوی بنار، د هرات سړک، د سرې جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنیفه (رح) تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون: ۰۷۰۵۲۳۰۵۸۳
لغمان: مهترلام بنار، حمزه مارکیټ. ټیلیفون: ۰۷۷۵۶۷۶۰۹۹
هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا۱ انجمن اخلاق و معرفت . موبایل:۰۷۸۵۲۶۳۷۷۳ - ۰۴۰۲۳۷۰۱۲
بلخ: گذر استالفی ها، عقب لیسهٔ خانه نور، دفترساحوی جمعیت اصلاح. موبایل: ۰۷۸۸۸۰۴۰۵۵
کندز: شهرکندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، پوهنتون سلام. ۰۷۸۷۷۰۳۷۲۴
بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت موبایلها: ۰۷۷۷۴۷۶۴۶۹ / ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷
لوگر: محمد آغه، واغجان بازار، پهلوی کلینیک حسین خیل . موبایل: ۰۷۷۵۴۳۸۷۶
لوگر: مرکز ، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع ، کتاب فروشی سادات،سید عبدالحمید هاشمی.موبایل: ۰۷۰۰۴۴۹۸۸۱
پکتیا: دګردیزبنار، مرکزی چوک ، دنی نمایندګی . وحیدالله:۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲
خوست : افغان ټاور شاته، خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پوړ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر:۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶ / ۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶
تخار: آموزشگاه علمی رسالت- واقع چهار راهی تیل فروشی- تیل فروشی سابقه. ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲
بدخشان: فیض آباد: ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴ / ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸
زابل: قلات، عمومی جاده، د تجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمېره: ۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹ / ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۶
فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید. موبایل: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱
نیمروز: شهر زرنج، کوچهٔ افغانستان بانک، جنب ریاست زراعت، دفتر جمعیت اصلاح: ۰۷۹۶۳۰۹۱۴۰

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح ملی

داسلام داصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشی

اعضای هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
سردارمحمد دیندارخیل
رحیم الله حریفال
محمدقاسم محمدی
وحید الله مصلح
عبدالوهاب هائد

شماره مسؤول توزیع: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان
نوی کابل بانک
A/c No: 1001202080036 (Afghani)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان
نوی کابل بانک
A/c No: 1001201080036 (Dollar)

سرمقاله

۲۶ دلو

روز سکست یک طلسم

بیست و هشت سال قبل از امروز، اتحاد جماهیر شوری سابق، با همه شعارهای استکبار مشربانه اش، به اراده‌ی مستحکم ملت مومن و متدین ما تن داد و تسلیم ناگزیری شد و این سرزمین را با همه خواب و خیال سیاسی-نظامیی که داشتند، منفعل وار و سرافگنده ترک گفتند.

زبونی و شکست ارتش سرخ شوروی سابق و ترک صحنه‌های جنگ افغانستان بعد از آن همه زور آزمایی در ۲۶ دلو ۱۳۶۸ خورشیدی یعنی ۲۸ سال قبل از امروز، دلایل و انگیزه‌های مختلفی را به همراه داشت، که از جمله: از دید صاحب نظران و شاهدان صحنه‌های جنگ خونین و طاقت فرسای ناشی از تجاوز نظامی روس‌ها بر افغانستان، ایمان پولادین و دست‌های باهم فشرده‌ی ملت مسلمان افغانستان بود.

این اسلحه‌ی معنوی ایمان و وحدت، که از ممیزه‌ی بارز و انکار ناپذیر ملت سرافراز افغانستان بود، برجسته‌تر و پرقوت‌تر از هر عامل دیگری در به ستوه آوردن و تمکین کردن قدرت افسانوی روس در برابر ملت برهنه پای افغان، نقش ایفا کرد و آن قدرت رو به رشد و یکه تاز میدان سیاست و جنگ را زمین‌گیر کرد.

با آنکه برخی از صاحب نظران در اینجا و آنجا دلایل متعددی چون ضعف اقتصادی و درک رهبران روسی از اشتباه سیاسی غافل‌گیر شدن روسیه در حلقه‌ی انتقام ویتنام توسط آمریکا و مسایل ازین قبیل باعث شد تا روس صحنه‌های جنگ افغانستان را پس از پرداخت هزینه‌ی هنگفت ترک گفتند؛ اما حقیقت انکار ناپذیر این است، که تا فشار و زوری و تا مقاومت و پایمردیی و یاهم جهاد و پیکاری وجود نمی‌داشت و تا زمانی که انگیزه‌های دشمن ستیزی و تجاوز زدایی و جهاد در برابر هجوم مسلحانه‌ی یک کشور اشغال‌گر در درون مردم سلحشور و مبارز ما موج نمی‌زد و با وحدت صف در برابر آن هیولای خون و وحشت نمی ایستادند، هرگز و هرگز شوروی با آن همه سرمایه گذاری و هزینه پردازی آماده نبود تا صحنه را به نفع حریف چشم سفیدش (آمریکا) ترک بگوید و زهر خند سیاسی امپریالیسم غرب کله بنجنباند.

درین شکی نیست که جهاد و مبارزات گرم و نیروها و انرژی‌های معنوی درونی مردم افغانستان به عنوان اهرم فشاری در برابر تهاجم و تجاوز استکبار روس، سر ستیز در پیش گرفت و به هجوم با مقاومت و به استکبار با وصف تقدیم نزدیک به دو ملیون شهید و صدها هزار معلول و معیوب و ملیون‌ها آواره و بی وطن پاسخ دندان شکن داد و به جهان فهماند، که ملت کفر شکن و استکبار ستیزی درلای کوهپایه‌های سر به فلک کشیده‌ی البرز و بابا و هندو کش و پامیر وجود دارند.

با توجه به آن تاریخ سیاه و ننگینی که روس در تاریخچه اش داشت، آمریکا به عنوان حریف هشیارتر از شوروی، نخست وارد جنگ سرد و هجوم خاموشانه‌ی فرهنگی شد و با استفاده از انگیزه‌های تحریک پذیر و خوابیده‌ی که با یکه‌ی تکه داران داعیه‌ی کمونیزم درین کشور نزدیک به اشتعال بود، راه چیره شدن برین مردم را باز کرد و مستقیم و غیر مستقیم از طریق ایادی استخباراتی شان در منطقه بر شاهرگ‌های مهم داعیه داران جهاد و مدعیان قیادت و امارت حمله کردند و با استفاده از نقطه‌ضعف‌های قیادی-تربیتی و اشتباهات سیاسی شان این‌ها را با عناوین مختلف مصروف جنگ غنایم و تصدی زعامت و سیاست کرد و یکی پس از دیگری در همین جنگ‌های فرسایشی این‌ها را از پا دراورد و خود وارد معرکه‌ی گرم شد.

اما آمریکا، به مراتب بیشتر از روسیه در رابطه به سیاست خارجی اش در قبال افغانستان به اشتباه است و قطعاً باتلاق افغانستان چنانکه پای روسیه را تا زانو کشیده بود، از آمریکا را تاکمر فرو خواهد برد. این کشور (آمریکا) در کنار این‌که انرژی‌های مادی و معنوی ما را نقشی بر آب می‌کند، خودش نیز هزینه‌ی بلندی را درین معرکه خواهد پرداخت.

ولی آنچه ما پیشتر از هرچیزی آن را قربانی داده ایم و فرصت‌ها را از ما گرفته است، تصادم بجای توافق و افتراق بجای اتحاد است که زمینه ساز فعالیت‌های بیشتر مخربانه‌ی دشمن و به خاک و خون کشیدن مردم بیچاره‌ی ما شده است. آن هم در صوتی که همه می‌دانیم گل آلود کننده‌گان اصلی سرچشمه‌ی ما کی‌ها اند و هدف اساسی در پشت این همه زور آزمایی‌ها چیست؟!

از منبر
جمعیت اصلاح

۲۶ دلو
تاریخ جاویدان

نصیر احمد نویدی - رئیس شورای مرکزی جمعیت اصلاح

ماه دلو یکی از ماه‌های پر افتخار در تاریخ معاصر کشورما است. درست ۳۰سال قبل از امروز، بتاریخ ۲۶ دلو سال ۱۳۶۷شمسی آخرین سرباز اتحاد جماهیر شوروی، سر افگنده و خجل خاک افغانستان را ترک نمود. آنوقت جنرال بوریس گروموف، فرمانده کل نیروهای اشغالگر شوروی در افغانستان حین عبور از پل به اصطلاح دوستی در بندر حیرتان این جمله‌ی تاریخی را به زبان آورده بود که: «اشتباه حمله بر افغانستان را دیگر هرگز تکرار نخواهیم کرد». این جمله تلخی شکستی را بخوبی مجسم می‌کند که بزرگترین اردوی جهان از دست مردم افغانستان در پایان یک اشغال ده‌ساله چشیده بود.

بدون شک پیروزی مردم افغانستان در جنگی نابرابر علیه قشون تجاوزگر اتحاد جماهیر شوروی، افتخار تاریخی بزرگی است و جا دارد که نسل جوان ما به آن ببالند و ازین حادثه‌ی تاریخی برای آینده‌ی شان الهام و قوت بگیرند، حصول این پیرزوی برای افغان‌ها به قیمت بسیار گزافی تمام شد، یک ونیم میلیون شهید، دومیلیون یتیم، بیوه و معیوب، هفت میلون آواره، تخریب هشتاد فیصد از زراعت و نود فیصد از اقتصاد کشور، ارقامی بزرگی اند که در ازای آن مردم افغانستان طی ده سال آزادی از دست رفته‌ی شان‌را دوباره بدست آوردند.

اخلاص نیت و للهیت، جمع شدن زیر کلمه‌ی اسلام و وحدت و اتفاق از عوامل عمده‌ای بودند که مردم ما را در جهاد تاریخی شان علیه اشغالگران وقت یاری رسانید.

متاسفانه در جریان پیروزی و بعد از آن، دشمنان اسلام و خصوم مردم افغانستان دست به‌دست هم داده و دسیسه‌های بزرگی براه انداختند تا مردم افغانستان از ثمرات فتح و کامیابی علیه اشغالگران مستفید نشوند و تاسف‌بارتر اینکه رهبران جهاد و تنظیم‌های جهادی نیز حساسیت موضوع را درک کرده نتوانسته شکار این توطیه‌ها شدند. در نتیجه، جهادی که با اخلاص و للهیت بخاطر نجات وطن و پیروزی اسلام براه افتیده بود، به جنگ خانمان‌سوز داخلی بخاطر کسب قدرت و بدست آوردن حکومت مبدل گردید و قوت بزرگی که در زیر چتر اسلام و در نتیجه‌ی اتحاد و وحدت اقوام و ملیت‌های مختلف کشور به وجود آمده بود، در اثر تمسک به جاهلیت‌های قوم، زبان و سمت از هم متلاشی گردید و بالآخره، نه تنها جهاد و مجاهدین بدنام گردیدند، بلکه افغانستان نیز بیش از پیش ویران و برای مداخلت‌ها و تجاوزات بعدی آماده تر گردید.

نسل جوان کشور نیاز دارد تا تاریخ پیروزی و شکست بعد از پیروزی علیه اشغالگران اتحاد شوروی را به دقت و موشگافانه از نظر بگزرانند. درین داستان درسهای زیادی برای ما بعنوان یک ملت زنده و صاحب ارزشها وجود دارد که باید آموخته شود.

مردم افغانستان بخاطر نجات از بحران کنونی و ساختن فردایی روشن و بهتر، به فهم درست تاریخ و افتخارات دیروزشان شدیدا نیاز دارند. ما باید تاریخ سه دهه‌ی گذشته را نقادانه و با بصیرت مطالعه نماییم و بخاطر ساختن امروز و فردای خویش از آن درس بگیریم.

آزاد باد افغانستان، شادباد روح شهدای وطن

اسلام، افغانستان و تنوع زبان‌ها

دکتور فضل الهادی وزین

تنوع زبان‌ها یکی از نشانه‌های وجود، قدرت و حکمت پروردگار و یک پدیده‌ی فطری و طبیعی است.

همه زبان‌ها در اصل مخلوق الله متعال بوده و هیچ زبان بر زبان دیگری -فی حد ذاته- برتری ندارد.

قبول این تنوع و احترام به این اصل در عمل، یک وجیبه انسانی و رسالت شرعی است.

تعصب و بد بینی در برابر زبان‌های دیگر، از نظر اخلاق انسانی یک عمل قابل نکوهش و در میزان اسلام گناه و از روی قانون جرم پنداشته می‌شود.

انسان دارای فطرت سلیم انسانی، و فرد مسلمان به همه زبان‌ها به نظر احترام می‌بیند و در برابر تنوع و تعدد زبان‌ها مثبت نگر، مثبت اندیش و مثبت کنش بوده، و به همزیستی بین گویندگان زبان‌های مختلف و متنوع باور مند می‌باشد و حق گویندگان همه زبان‌ها را در رشد، غنامندی، ترویج، توسعه و گسترش زبان‌های مادری شان و زبان‌های دیگری که به آنها تکلم می‌کنند محترم می‌شمارد .

مسلمان کار و تلاش برای رشد و غنامندی زبان را -اگر با انگیزه و نیت نیک باشد- عبادت تلقی می‌کند.

هرگونه کوشش برای جلوگیری از رشد و توسعه طبیعی زبان‌ها و تحمیل زبان و یا زبان‌های مشخص بر گویندگان زبان‌های دیگر و ممانعت از رشد و غنامندی آن‌ها، از نظر اسلام مردود است.

آیات بینات قرآن، نصوص واضح سنت نبوی، روش عملی و سیرت پیامبر اکرم -صلی الله علیه و سلم- و عمل خلفای راشدین و صحابه و علمای اسلام، همه دال بر صحت و ثبوت آن چه در سطور بالا گفته شد می‌باشند.

مسلمانان پس گسترش اسلام در نقاط دنیا -آسیا، آفریقا و اروپا- با زبان‌های بومی مردم این مناطق بر اساس همان اصل قرآنی و شرعی تعامل نموده، و تنوع زبان‌ها را برسمیت شناختند و هیچ مانعی فرا راه رشد، گسترش و غنامندی زبان‌های دیگر ایجاد نه نمودند، و زبان عربی را با وجودی که زبان قرآن و سنت و زبان نخست اسلام بود بر گویندگان زبان‌های دیگر تحمیل نکردند.

مسلمان زبان را از آیت خداوند و وسیله‌ی تفاهم بین بندگان وی می‌داند، در برابر هیچ زبانی تعصب ندارد و بر علاوه زبان مادری خود، زبان‌های دیگر را می‌آموزد و به آنها سخن می‌گوید و می‌نویسد.

نقش مهم و بنیادین اسلام و مسلمانان در حفاظت، رشد، گسترش و غنامندی زبان‌های چون فارسی، پشتو، ترکی، سواحلی، اردو و زبان‌های رائج در کشورهای جنوب شرق آسیا مانند اندونیزیا و مالیزیا چنان روشن است که نیازی به استدلال ندارد.

تنوع زبانی از ویژگی‌های مثبت و خوب کشور عزیزما افغانستان است و مردم کشور ما به زبان‌های گونه گون سخن می‌گویند.

پشتو، فارسی/دری، ازبکی، ترکمنی، بلوچی، پشه‌ای، نورستانی، پامیری و گجری زبان‌های رائج سرزمین ما اند.

این زبان‌ها و زبان‌های دیگری چون عربی که با گذشت زمان گویندگان آنها تغییر زبان داده اند، از هزاران سال و قرن‌های متمادی در جغرافیای که امروز بنام افغانستان یاد می‌شود وجود داشته اند و جزء لا ینفک و لا یتجزای ساختار و هویت فرهنگی مردمان باهم برادر و برابر این سرزمین می‌باشند و در غنامندی فرهنگ و ثقافت این وطن و این ملت سهم مثبت و بارز دارند.

اعتراف به این حقیقت علمی و واقعیت عینی، و احترام این تنوع و رعایت آن در عمل، اصل مهمی است که عقل، شرع، اخلاق، عرف انسانی و ارزش‌های هموطنی بر آن تأکید می کند .

رابطه زبان‌های رائج در افغانستان، رابطه تکامل و تنوع و ارتباط گویندگان این زبان‌ها با یکدیگر ارتباط برادری انسانی، اخوت اسلامی و تعاون هموطنی و شراکت در مشترکات انسانی، اسلامی ملی است.

هر چند بعض حکام، زمامداران و سیاستمداران برای اهداف نامشروع خویش، تلاش کرده اند تا تنوع زبانی را وسیله ی برای بذر تخم اختلاف و افتراق در بین ملتما بسازند، اما مردمما همیشه با هم برادرنه و در کنار هم زیسته اند و با داشتن روابط و علایق دینی، فرهنگی، وطنی، خویشاوندی و منافع مشترک وحدت و اخوت شان را حفظ کرده اند.

تنوع زبان هیچ گاه در کشورما و در میان توده‌های مردم افغانستان، سبب و ابزار تشنج، تنش، نفرت، بدبینی و عصبیت نبوده است و ملت افغانستان به دسیسه‌های بیرونی و تلاش‌های مشتی از کسانی که زبان را وسیله اختلاف و افتراق می‌سازند وقعی نگذاشته است و در آینده نیز -ان شاء الله- چنین خواهد بود.

د هېواد سياسي او امنيتي وضعيت

په کوم لوري روان دی؟

د بلخ ولايت د واک پر سر د سياسي کشمکش اوږدېدو او پرله‌پسې امنيتي پېښو، په هېواد کې د سياسي او امنيتي بې‌ثباتيو د زياتېدو اندېښنې زياتې کړې دي.

که څه هم د بلخ د واک پر سر شخړې تراوسه امنيتي تاوتريخوالی نه دی لرلی؛ خو د دغې موضوع د حساسيت او ترينګلتيا په تړاو اندېښنې ځکه زياتېږي، چې لومړی په افغانستان کې د امريکا سفير او وروسته بيا نېغ په نېغه سپينې ماڼۍ په دې تړاو څرګندونې وکړې.

دا وضعيت داسې مهال دی، چې په هېواد کې د امنيتي وضعيت خرابوالي هم عام افغانان اندېښمن کړي او يوازې په تېرو دوو اوونيو کې پلازمېنه کابل د څو خونړيو بريدونو او چاودنو شاهد و، چې سلګونه تنو ته پکې مرګ ژوبله واوښته.

دا چې د هېواد سياسي او امنيتي وضعيت په کوم لوري روان دی، د دغه وضعيت لاملونه څه دي او ايا د ملي يووالي حکومت به دغه وضعيت قابو کړای شي کنه، هغه پوښتنې دي، چې دلته مو ځواب کړې دي.

روان سياسي کړکېچ

تېره يوه‌نيمه لسيزه او په تېره بيا د ملي يووالي حکومت په تېرو دريو کلونو کې د هېواد سياسي وضعيت کړکېچن و او د داخلي اختلافاتو د هېواد پر سياسي پرده خپل دروند سيوری غوړولی و؛ خو اوس دغو سياسي بې‌ثباتيو نوی رنګ اخېستی او په تېره بيا د حکومت پر وړاندې د واک جزيرې پياوړې شوې ښکاري.

کله چې د افغانستان ولسمشری ماڼۍ د بلخ لپاره نوی والي وټاکه او د دغه ولايت پخواني والي عطا محمد نور د ارګ د دغې پرېکړې پر وړاندې مقاومت وکړ، لومړی ځل شو چې د حکومت يوه سيمه‌ييز چارواکي په لوړه کچه د مرکزي حکومت واکمني وننګوله، د حکومت پرضد يې د خپلو پلويانو پرله‌پسې غونډې جوړې کړې او حکومت ته يې ببلابېل اخطارونه ورکړل؛ خو په ځانګړې توګه ارګ بيا تراوسه په ښکاره ډول د نومورې تونډو څرګندونو او ګوتځنډنو ته ځواب نه دی ويلی.

د دغه جنجال له اوږدېدو سره، د امريکا د ولسمشر مرستيال مايک پنس له ولسمشر غني سره په ټېلېفون خبرې وکړې، وروسته په کابل کې د امريکا سفير په دې تړاو څرګندونې وکړې او ورپسې سپينې ماڼۍ هم په يوه ويناپاڼه کې خپل دريځ روښانه کړ.

د دې ترڅنګ په ملګرو ملتونو، افغانستان او عراق کې د امريکا پخواني سفير او د امريکا اوسني ولسمشر ته نژدې کس زلمي خليلزاد په يوه مرکه کې د عطا محمد نور پرضد څرګندونې وکړې. کوم څه چې ظاهرا له ملي يووالي حکومت څخه د ښاغلي نور په مقابل کې د امريکا د ملاتړ ښکارندويي کوي.

خو په ټوله کې په دې اړه دوه ډوله تحليلونه شته دي:

لومړی؛ دا چې نړيوالې ټولنه او په ځانګړې توګه امريکا په افغانستان کې د واک د جزيرو له پياوړي کېدو په وېره کې ده؛ ځکه د افغانستان په قضيه کې د نورو نړيوالو لوبغاړو ښکېلتيا ورځ تر بلې زياتېږي او دا به هغه څه وي، چې په سيمه کې به د امريکا اوږدمهالې ګټې وننګوي.

دويم؛ دا قضيه د ۲۰۱۴ کال د جنجالي ټاکنو او ابتلافي حکومت د جوړولو په څېر بله سناريو ده او په دې توګه د افغانستان بحران ته نوي اړخونه ورکول کېږي او نړيوال لوبغاړي د دغه بحران په ژوړېدو کې خپلې ګټې لټوي.

امنيتي بې‌ثباتي

د سياسي بې‌ثباتيو ترڅنګ، د هېواد امنيتي

وضعیت هم ورځ تر بلې په خرابېدو دی. په کابل کې د تېرو دوو اوونیو خونړیو پېښو د خلکو پام له سیاسي کشمکشونو امنیتي بې‌ثباتۍ ته واړاوه. په انټرکانټینټل هوټل برید او ورپسې په صدارت ځلور لارې کې خونړی چاودنې نږدې ۱۵۰ تنه ووژل او تر ۲۵۰ ډېر یې ټپیان کړل. په دغو بریدونو کې ملکي خلکو ته پراخه مرګ ژوبله واوښته.

که څه هم، ظاهرا د طالبانو وروستیو بریدونو له دغې ډلې سره د سولې پر بهیر ژور اغېز وکړ او لومړی امریکا او بیا افغان حکومت له طالبانو سره د سولې خبرې تحریم کړې؛ خو تر دغو بریدونو دمخه د افغانستان په ټراو د امریکا له پوځي ټګلارې جوته وه، چې د جګړې ستراتېژي تر لاس لاندې ده او له همدې کبله دا اندېښنه له وړاندې موجوده وه، چې ۲۰۱۸ کال به د افغانانو لپاره خونړی وي.

په کابل کې له خونړیو بریدونو وروسته، د طالبانو له‌خوا یوې خپرې شوې اعلامیې څخه ښکاري چې دغه ډله له سیاسي پلوه او په ځانګړې توګه د روغې جوړې په برخه کې له پامه غورځول شوې وه او هم له نظامي اړخه په هېواد کې د ډېرو وسله‌والو سخت‌دریځو ډلو د شتون په ټراو د حکومت څرګندونو، افغان حکومت ته د طالبانو نظامي ګواښ پیکه ښودلی و؛ نو ځکه طالبانو غوښتل په دغو بریدونو سره فشارونه وارد کړي. خو په کابل کې د وروستیو امنیتي پېښو اغېزې د طالبانو لپاره خورا منفي وې.

په ټوله کې بنسټیزه ستونزه د سولې پر ځای د جګړې ستراتېژي ده، چې دا هرڅه یې ممکن کړي دي. افغان حکومت د سولې په ټراو تراوسه ټول تمرکز پر دې کړی، چې پر پاکستان فشار راوړي، څو وسله‌وال طالبان سولې ته اړباسي؛ خو پاکستان که له یوې خوا نه غواړي، له بلې خوا داسې برېښي چې دا چاره د پاکستان له وسه پوره نه ده. د امریکا جګړه‌ییزه ټګلاره هم د دې لامل هم شوې، چې د سیمې ځواکمن هېوادونه دلته د امریکا له حضور څخه په وېره کې شي او د دولت له وسله‌والو مخالفینو سره د مرستو تر کچې اړیکې جوړې کړي. کوم څه چې په راتلونکي کې د سولې او روغې جوړې شونتیا نوره هم کموي.

پایله

اوسمهال داسې برېښي، چې حکومت به د اوس په څېر سیاسي مخالفتونو ته ډېر پام ونه کړي؛ خو تر ډېره به هڅه وکړي، چې د بلخ د واک پر سر رامنځته شوې شخړې ته د پای ټکی کېږدي. بیا به هم د ارګ او بلخ ولایت ترمنځ د وروستي کړکېچ هواری د ملي یووالي حکومت لپاره په اوسني وخت کې سخته دوسیه وي.

په ټولیز ډول تاوتریخوالي ته د دغې قضیې د وتلو شونتیا کمه برېښي؛ خو د دغه جنجال د اوږدېدو اندېښنې زیاتې دي او د دغه کشمکش اوږدېدل به د دغې قضیې تر شا د نړیوالو لوبغاړو د رول تحلیلونه هم تقویه کړي.

د هېواد امنیتي وضعیت بیا تر ډېره له طالبانو سره د امریکا او بیا افغان حکومت د سولې او جګړې له ټګلارې سره تړلی دی. په اوسني وخت کې داسې ښکاري، چې امریکا، افغان حکومت او د حکومت وسله‌وال مخالفین ټول به پر جګړې تمرکز ولري او دا وضعیت به نور هم د خرابېدو په لور ولاړ شي. د امنیتي بې‌ثباتیو زیاتوالی به د حکومت سیاسي مخالفینو ته د فشارونو واردولو زمینه هم جوړه کړي او نېغ په نېغه به د سیاسي اختلافاتو پر زیاتېدو او ژورېدو هم اغېزې وکړي.

اشکی بپاس کابل ماتم زده

عزیز عزیزی

کابل دوباره در غـم واندوه و ماتم است
از اشک چشم مردم آن هر طرف یم است
اجساد تکه تکه درین مسلخ شنیع
گویی که قتلگاه زاولاد آدم است
دستان وپای وسر همه از هم جدا شده
قصاب ماهـرِ بچنین کار پیهم است
آتش زبانه میکشـد از کوی وبرزنش
شهرازبرای مردم آن چون جهنم است
خواب خوشی ندیده وطن دار ما بچشم
از بس صدای راکت وطیاره وبم است
فریاد والغیاث زن وطفل ویا جـوان
بالا بسوی عرش خداوند اعظم است
در آتشیکه دشمـن دین در وطـن زده
همسایه خود نظاره گر وشاد وبی غم است
یارب بلطـف خـویش براین ملت یتیـم
می کن نظر که بیکس وبی یاروهمدم است
ای خالق جهان ، تو خودت دست ما بگیر
جز تو نه دستگـیر درین دور عالم است
بر آبروی رهبرما فخـر انبیـاء
آن سید رُسُل ونبی یِ که خاتم است
این خلق را زظلم اجانب تو وارهـان
بسپار ملک را بهمان کس که خادم است
یارب ! زبار جرم «عزیزی» تو درگذر
هم ازکسیکه سخت پشیمان و نادم است

نگاهی به روابط دوجانبهٔ افغانستان و اندونیزیا

مرکز مطالعات استراتژیک ومنطقوی

جوکو ویدودو رئیس جمهور اندونیزیا، هفتهٔ گذشته (۹ دلو ۱۳۹۶ هـ ش) در رأس یک هیأت عالی‌رتبهٔ آن کشور به کابل آمد و در دیدار به مقام‌های افغان، روی گسترش و تحکیم روابط دو کشور و همکاری در پروسهٔ صلح افغانستان، بحث و گفتگو کرد. جوکو ویدودو در یک کنفرانس مشترک خبری با رئیس جمهور افغانستان اظهار داشت که افزون بر روند صلح، اندونیزیا در سایر عرصه‌ها نیز آمادهٔ همکاری با افغانستان است.

این سفر بخشی از سفر آسیایی آقای ویدودو است. وی چند روز قبل از پاکستان نیز دیدن کرد و در ملاقات با ممنون حسین همتای پاکستانی‌اش، پیشنهاد ایجاد یک کمیتهٔ مشترک علمای افغانستان، اندونیزیا و پاکستان را، به هدف تأمین صلح در افغانستان مطرح کرد.

سفر رئیس جمهور اندونیزیا به کابل و همکاری این کشور در پروسهٔ صلح افغانستان، در حالی است که اوضاع امنیتی افغانستان به شدت شکننده است و تنها در دو هفتهٔ گذشته سه حملهٔ خونین در کابل رخ داده است که بیش از ۴۰۰ تن کشته و زخمی بر جا گذاشته است. در این تحلیل، به روابط دوجانبهٔ افغانستان و اندونیزیا، سفر اخیر رئیس جمهور اندونیزیا به کابل و نقش این کشور در پروسهٔ صلح افغانستان پرداخته شده است.

روابط دوجانبهٔ کابل-جاکارتا

پیشینهٔ روابط افغانستان و اندونیزیا به حدود بیش از نیم قرن می‌رسد. افغانستان از نخستین کشورهایی بود که پس از به پایان رسیدن انقلاب در اندونیزیا، این کشور را در سال ۱۹۴۹م به رسمیت شناخت. روابط دیپلوماتیک میان دو کشور در سال ۱۹۵۴ رسماً برقرار شد. در همین سال سفارت افغانستان در جاکارتا نیز گشایش یافت و یک سال بعد از آن، در ۲۴ اپریل ۱۹۵۵م اولین توافقنامهٔ دوستی میان افغانستان_اندونیزیا به امضا رسید. سکارنو اولین رئیس جمهور اندونیزیا بود که در سال ۱۹۶۱م از افغانستان دیدن کرد.

روابط میان دو کشور در زمان جنگ سرد نیز خوب بود و دلیل عمدهٔ نزدیکی افغانستان و اندونیزیا در آن زمان آغاز جنبش عدم تعهد یکجا با هند، مصر و چین بود. زمانی که افغانستان توسط شوروی اشغال شد (۱۹۸۹-۱۹۷۹م) اندونیزیا کشوری بود که به همین دلیل بازی‌های المپیک سال ۱۹۸۰م در روسیه را تحریم کرد. علاوه بر این، مسلمانان اندونیزیا با مجاهدین افغان نیز کمک‌های زیادی کردند؛ اما پس از جهاد افغان‌ها، زمانیکه جنگ‌های داخلی در افغانستان آغاز شد، روابط و همکاری‌های اندونیزیا با حکومت و مردم افغانستان نیز تیره‌تر شد.

پس از سقوط رژیم طالبان، روابط دو کشور بار دیگر تقویت گردید و این کشور در بخش‌های مختلف از حکومت و مردم افغانستان حمایت نمود. حامد کرزی در دورهٔ دوم ریاست جمهوری خود، در ماه نوامبر ۲۰۱۲م به اندونیزیا سفر کرد. وی در آن سفر، علاوه بر اشتراک در پنجمین اجلاس مجمع دیموکراسی بالی، دو توافقنامهٔ جدیدی را نیز با مقام‌های آن کشور به امضا رساند که یکی آن در زمینهٔ همکاری‌های دوجانبه در ساحات سیاسی، تجارتی و فرهنگی بود و دیگری نیز به هدف رفع ویزه برای پاسپورت‌های سیاسی، خدمت و مشاوره‌های دوجانبه میان دو کشور بود.

پس از تشکیل حکومت وحدت ملی، این روابط بیش از پیش روبه گسترش نهاد. رئیس جمهور اشرف غنی به تاریخ ۵ اپریل ۲۰۱۷ به اندونیزیا سفر کرد و مورد استقبال گرم رئیس جمهور و مقام‌های آن کشور قرار گرفت. در این سفر شش سند همکاری در عرصه‌های معارف، زراعت، احصائیه، اصلاحات اداری و خدمات ملکی، ساینس و تکنالوژی و تحصیلات‌عالی میان افغانستان و اندونیزیا به امضا رسید. رئیس‌جمهور اندونیزیا همچنان در دیدارش با رئیس جمهور افغانستان، به هرنوع همکاری در تأمین صلح در افغانستان آماده‌گی نشان داد و از دادن صد بورسیهٔ تحصیلی به محصلین افغان نیز خبر داد.

پس از این سفر آقای غنی، وزیر خارجهٔ

اندونیزیا از کابل دیدار کرد و با مقام‌های افغان ملاقات نمود. با این همه، تجارت میان دو کشور بیشتر گسترش نیافته و تاکنون میزان تجارت بین دو کشور، سالانه فقط به ۱۶ میلیون دالر می‌رسد.

دیدار اخیر جوکو ویدودو از کابل و اسلام‌آباد

جوکو ویدودو رئیس جمهور اندونیزیا در حالی از پاکستان و افغانستان دیدار می‌کند که از یک‌سو روابط کابل و اسلام‌آباد به اوج تیره‌گی خود رسیده است و از سوی دیگر، پروسهٔ صلح افغانستان به دلیل تیره‌گی روابط افغانستان و پاکستان با بن‌بست مواجه شده است.

جوکو ویدودو یک هفته پیش (۲۶ جنوری ۲۰۱۸) به پاکستان سفر نمود و در دیدار به مقامات پاکستانی، روی مسایل منطقه و وضعیت افغانستان به خصوص پایان دادن به جنگ در افغانستان، بحث و گفتگو کرد. در سفر رئیس جمهور اندونیزیا به پاکستان، مقام‌های پاکستانی با پیشنهاد رئیس جمهور اندونیزیا مبنی بر ایجاد یک کمیتهٔ مشترک علمای دینی سه کشور به هدف تامین صلح در افغانستان، توافق نمود. هرچند شورای عالی صلح افغانستان از این پیشنهاد اندونیزیا استقبال نمود و آنرا برای رسیدن به صلح در کشور یگ گام مهم دانست، ولی حکومت تاکنون در این زمینه ابراز نظری نکرده است. رئیس جهمور اندونیزیا در سفرش به افغانستان نیز به همکاری کشورش در پروسهٔ صلح افغانستان تاکید نمود و در دیدار با رئیس جمهور غنی و سایر مقام‌های افغان، در رابطه به گسترش همکاری‌های دوجانبه در عرصه‌های اقتصادی، آموزش‌های حرفوی، استفاده از فرصت‌های موجود در صادرات و واردات به شمول دهلیز هوایی، ایجاد کمیتهٔ مشترک اقتصادی و دیدوبازدیدهای علمای دو کشور، گفتگو کرد. این سفر از این ناحیه نیز حایز اهمیت است که نخستین دیدار یک رییس‌جمهور اندونیزیا پس از سال ۱۹۶۱ از افغانستان است.

در این دیدار اشرف غنی اندونیزیا را پرنفوس‌ترین و بزرگترین کشور جهان اسلام و یکی از قدرت‌های مهم اقتصادی آسیا و جهان خطاب کرد و نقش این کشور را در میان کشورهای اسلامی، بی‌نظیر خواند.

نقش اندونیزیا در پروسهٔ صلح افغانستان

راهکار حکومت وحدت ملی در مورد تامین صلح در کشور بیشتر روی سیاست خارجی می‌چرخد. نشست‌ها و سفرهای متعددی نیز در این رابطه صورت گرفته است، ولی در کل، این همه تلاش‌ها تاکنون نتیجهٔ مثبتی در پی نداشته است.

اندونیزیا از جمله پنج حلقهٔ سیاست خارجی رئیس جمهور غنی، در حلقهٔ دوم (کشورهای اسلامی) قرار دارد. در زمان حکومت وحدت ملی جایگاه اندونیزیا در سیاست خارجی افغانستان نظر به قبل برجسته شده و حکومت وحدت ملی در کنار دیگر بخش‌ها برای جلب همکاری این کشور در رابطه به پروسهٔ صلح افغانستان نیز تلاش می‌ورزد. به همین دلیل، پس از سفر رئیس جمهور غنی به جاکارتا، حدود دو ماه پیش محمد کریم خلیلی رئیس شورای عالی صلح افغانستان و شماری از اعضای این شورا نیز به اندونیزیا سفر کردند و در آن سفر جوکو ویدودو رئیس جمهور آن کشور به هیأت شورای عالی صلح اطمینان داد که کشورش در تلاش‌ها برای تامین صلح و ثبات در افغانستان سهم می‌گیرد.

هرچند اندونیزیا تجربهٔ مشابه سال‌ها جنگ و بی‌ثباتی را در این کشور دارد و با تجارب خویش در رابطه به دستیابی به صلح و ثبات، با افغانستان نیز همکاری کرده می‌تواند، ولی با توجه به دلائل ذیل همکاری این کشور در تامین صلح در افغانستان، تاثیرگذاری آنچنانی را نخواهد داشت:

نخست؛ جنگ جاری افغانستان در سال ۲۰۰۱م از سوی امریکا و ناتو، ظاهراً برای سرکوب شبکهٔ القاعده و طالبان آغاز گردید، اما در حقیقت امریکا اهداف درازمدت خویش در منطقه را دنبال می‌کند که به نظر برخی تحلیلگران اهداف امریکا در این منطقه، حصار رقبای خویش مانند چین و روسیه است. بنابراین، جنگ افغانستان بیشتر عوامل بیرونی دارد و این جنگ تا حضور نیروهای خارجی در افغانستان ادامه خواهد داشت.

دوم؛ پس از ده‌ها سال جنگ در اندونیزیا، این کشور از راه مذاکرات و تفاهم سیاسی به صلح دست یافته است، نه از طریق جنگ و فشارهای نظامی. بنابراین، یگانه راهی که منجر به خاتمهٔ جنگ در افغانستان نیز شده می‌تواند، مذاکرات بین‌الافغانی است. در حالیکه استراتیژی امریکا در افغانستان و راه‌کار حکومت افغانستان روی جنگ و گزینهٔ نظامی تاکید دارد و به تازه‌گی گفتگوها با طالبان از سوی امریکا و به پیروی آن از سوی حکومت افغانستان، تحریم گردید.

سوم؛ تلاش افغانستان در رابطه به همکاری اندونیزیا در پروسهٔ صلح افغانستان، فشار بالای پاکستان و برگزاری نشستی از علمای دینی است که برضد جنگ جاری در افغانستان فتوا صادر کند. در حالیکه از یک‌سو علمای اندونیزیایی تاثیر و نفوذی بر مخالفین مسلح حکومت افغانستان ندارند و از سوی دیگر خاتمهٔ این جنگ در پی چنین فتواها و نکوهش‌ها ممکن به نظر نمی‌رسد و در عین حال حکومت افغانستان تنها با گروه طالبان نیز درگیر نیست، بلکه بربنیاد اظهارات خود رئیس جمهور غنی چندین گروه در افغانستان می‌جنگند که نشانگر پیچیده بودن این جنگ است و با توصیه‌های اخلاقی و صدور یک فتوا، خاتمهٔ آن ممکن نخواهد بود.

habibi@eslahonline.net

گلگرگهای ادبی

کلیدهای بیت المقدس در دستان عمر رضی الله عنه

مسلمانان همین که اهمیت و جایگاه رفیعِ دینی «مسجدالاقصی» و «بیت المقدس» و پیوندِ مستحکمِ آن با عقیده ی اسلامی را دانستند، به سویش شتافتند تا آن را از لحاظ مادی و سیاسی در سیطره ی خویش در آورند. لذا فتح «بیت المقدس» در سال پانزدهم هجری (۱۵ هـ/ ٦٣٦م.) هنگامی تحقق یافت که عمرِ فاروق خلیفه ی مسلمانان، به شکل مسالمت آمیز در آن داخل شد و برای اهل آن از خلال وثیقه و پیمان نامه ای که به پیمان نامه ی عمری مشهور است، امان داد. این وثیقه برای آن ثبت شد تا ارتباط سیاسی و حق مشروع اسلامی بر «قدس» و «فلسطین» را تمثیل کند. بعد از اینکه عمرِ فاروق کلیدهای شهر «قدس» را از اسقف رومی تسلیم شد، به منطقه ی حرم که در آن وقت کاملا تخریب شده بود، رفت و از موقع صخره دیدن نمود و دستور داد تا این قسمت ها پاک کاری شوند. و همچنان دستور داد در قسمتِ جنوبی حرم، مسجدی بسازند. سپس به تنظیم امور شهر پرداخت و دیوان خانه ها و سیستمِ نامه رسانی را تاسیس و جایگاه چشمه هایی را در آن تعیین نمود. و سپس یزید فرزند ابوسفیان را به عنوان والی، و عباده بن صامت را به حیث قاضی در «قدس» و بر سپاه فلسطین، گماشت.

هغه ۷ قوانین چې انسان خوشحاله ساتي

۱- پاک زړه

۲- ساده ژوند

۳- رښتیا ویل

۴- تل مسکا

۵- زغم او حوصله

٦- د ستونزو پر وړاندې صبر کول

د استغفار ګټې

څوك چې استغفار خپل عادت وګرځوي الله جل جلاله هغه له هر خفګان او سختیو څخه په امان کې ساتي او له هغې لارې نه رزق ورکوي چې د ده په ګومان کې هم نه راځي. استغفار د رزق کیلي او په مال کې د برکت سبب ګرځي. استغفار د انسان اولاد صالح او مریض یې روغوي.

د استغفار ویل زړه ته سکون ور ښېي او د ګناهونو د ښښې سبب ګرځي.

مسلمان بودن فضیلت است!

در برخی از نامه‌ی امام حسن البنا (رحمه‌الله) به استاد امین محمد السکری که قصد داشت به خارج از کشور مسافرت کند چنین آمده است:

در آینده‌ای نه چندان دور، به میان مردمی خواهی رفت که آنها را نمی‌شناسی و با آنان همدم نشده‌ای. آنان به‌عنوان یک مسلمان در تو و رفتارهایت نظر می‌کنند.

بنابراین برادر عزیزم! با تمام توان و وجودت بکوش که نیکوترین الگو و برترین سیمایی باشی که آنها از طریق آشنایی و شناخت تو، دریابند که مسلمان بودن، فضیلت و شرافت است.

چلوونکی: عبدالرزاق حبیبي

ټولنیز او معلوماتي

او بیا هم توبه وکړه!

که چېرې انسان له کومې ګناه څخه توبه وکړي او بیا ورځخه دغه ګناه وشي نو بیا دې هم د الله پاک له رحمت څخه نه نهیلي اونه نا امیده کیږي، بلکې بیا دې هم توبه وکړي او که بیا توبه ماته کړي نو بیا دې هم توبه وکړي، په دې ډول که ډیر کرته هم توبه ورځخه ماته شي، نو نه دې نهیلي کیږي هر کله چې هغه په ریښتوني زړه توبه وکړي، د الله پاک وعده ده چې د بنده توبه قبلوي او بښنه ورته کوي، د الله جل جلاله رحمت او جنت ډیر زیات وسیع او پراخه دی.

مصلح باش!

رسول الله ﷺ آنگاه که در میان قومش بود و هنوز به پیامبری مبعوث نشده بود مردم او را (راستگو و امانتدار) می گفتند..
اما پس از آنکه مبعوث شد و بر او وحی نازل شد و مامور به تبلیغ دعوت گردید مردم او را (جادوگر، مجنون، دروغگو و...) خواندند!!
نتیجه:
شخص صالح نزد مردم، محبوب است
اما
شخص مصلح نزد مردم منفور است.
با این حال ستایش الله برای او ﷺ کافیست..
پس بپرهیز از اینکه فقط صالح باشی، بلکه سعی کن مصلح باشی.

ځان‌غوښتنه د بدبختۍ مور ده!

د یوې مدرسې زده کوونکي په تفریحي سفر ووتل. په لاره کې یې موټر له تونل سره مخ شول، بس چلوونکی ورته ونه درېدی، ځکه هغه به هر وخت پر دې لار تېرېدی. خو دا ځل یې بس په تونل کې بند شو، دې کار ماشومان سخت وډارول. موټر چلوونکي وویل: دا موټر ولې بند شو؟ یو چا ورته وویل: سړک یې تازه جوړ کړی، ښایي راپورته شوی وي.
بس چلوونکي څو ځله موټر په بل موټر پسې غوټه کړ، خو رسۍ به پرې شوه، چا ویل: راځئ تونل ورته ووهو، چا بیا د سړک د کیندلو نظر ورکړ. په دې وخت کې له بس څخه یو ماشوم را ښکته شو چیغې یې کړې: زه بس ایستلای شم. ټول ورته حیران شول. ماشوم وویل: تېر کال موږ ته استاد ویلي ول: که تاسو له خپلو ځانونو کینه، تکبر، تمه او ځانغوښتنه وباسئ،د روح حجم به مو خپل طبعي حالت ته را وګرځي، څنګه چې الله پیدا کړی دی، بیا تاسو کولای شئ چې د دنیا له سختیو څخه په اسانۍ تېر شئ. زه د استاد دا خبره پر بس عملي کوم، له ټېرونو څخه یې لیږ هوا باسم، بس خپله را ټیټېږي او په اسانۍ به تر تونل ووځي.
له څلوېښتو کالو را هسې د ستونزو او جګړې په تونل کې زموږ د بند لاملونه ښایې همدا لوبي او ځانغوښتنه وي.

آنکه آمد رفتنی‌ست!

رسم دنیا درهمین است آنکه آمد رفتنی ست
بعدِ رفتن نام نیکت بر زبانها ماندنی ست
تا توانی خلق را ازخود مرنجان با سخن
آنکه بالاتر نشیند ، آخرش افتادنی ست
تکیه بر ایمان خود کن هم رهِ شیطان مشو
ریسمانِ دست شیطان ظاهراً پوسیدنی ست

قرآن، فیزیک

تخیلی را ممکن می خواند

امین الله حقانی

عجاییات دو جهان بی پایان است، یکی جهان طبیعت و دوم جهان قرآن، البته پی بردن به آن بستگی به میزان اندیشه و طرز تفکر ما دارد، در عنفوان آموزندگی با تاثیر پذیری از محیط خود، فکر می کردم قرآن برای ختم های رمضانی ، دفع کردن دیو و پری های خیالی و چهل یاسین کردن مریضان است اما به تدریج دیدگاهم در مورد این کتاب عوض شد زیرا با وصف این که در عصور تاریک انسانی نازل شده بود، حقایق بزرگ ساینسی را نشانه گرفته است که بزرگترین مراکز تحقیقی قرون معاصر بعد از سال ها تلاش و تجربه به آن دست یافته اند و یا هنوز هم دست کاوش شان از آن کوتاهی می کند.

چیزی که جدیدا عده ای از دانشمندان را از همه بیش تر مشغول ساخته است، بحث روی امکان انتقال مواد سخت افزار در اسرع وقت به مکان های دور است، انتقال نرم افزار در کوتاه ترین مدت زمانی به سایر نقاط کره زمین، امر مشهود و ملموس است اما آیا به راستی می شود روزی شاهد انتقال سخت ابزار های خویش به مکان های دلخواه باشیم؟ پاسخ این سوال شاید عده ای را گیج و برخی دیگر را به تکاپو وادار سازد و شاید تعداد دیگر بدون اعتنا و توجهی از آن بگزرند و یا عجولانه آن را منتفی نمایند.

ولی شما چه فکر می کنید؟

آیا در خیال تان می گزرد که روزی برای خود خانه ای بسازید که آن را توسط ریموت کنترول از جایی به جایی دیگر منتقل نمایید؟

یا آن را در جمله نا ممکن ها می شمارید و تفکر در چنین موارد را عبث و بیهوده؟

و باید هم چنین بیندیشید زیرا قاطبه دانشمندان هنوز در این مورد اتفاق نظر ندارند و به همین منظور آن را فزیک تخیلی می پندارند.

اما از دید قرآن چه؟

چهارده قرن پیش، قرآن داستانی را از تمدن سلیمان نبی برای ما حکایت می کند که در آن انتقال سخت افزار به جای دور ممکن پنداشته شده است، داستان از این قرار است:

روزی از روز ها، سلیمان علیه السلام از پرندگان بازجویی نمود و هدهد را در میان شان نیافت، سلیمان گفت: او را به درستی تادیب خواهم کرد مگر این که با خود دلیل روشنی بیاورد، لحظاتی بعد هدهد حاضر شد و گفت: من از « سبا» (نام شهر در یمن) آمدم و برایت سخن عجیب و واقعی آورده ام، من قومی را آنجا یافتم که آفتاب را سجده می کردند و یک زن بر آنان حکومت می کرد، سلیمان گفت: من نامه ای عنوانی او می نویسم تو آن را برایش برسان تا ببینم که راست گوی هستی یا نه، نامه سلیمان که در آن بلقیس را به تسلیم شدن فرا می خواند توسط،هدهد رسید، او بالفور مشاورینش را خواست و بعد تبادل نظر با آنان، گفت: من سلیمان را با ارسال هدایا و تحایف امتحان می کنم، بلقیس برای سلیمان گنج های زیادی فرستاد و منتظر این بود که اگر سلیمان پیامبر باشد، هدایا را نمی گیرد و اگر شاه باشد، این گنج ها او را خاموش خواهد کرد، اما سلیمان برای وفد ملکه سبا، پاسخ سختی داد و گفت: بروید! چیزی که خداوند برایم داده است بزرگتر از این است و به زودی با لشکری بزرگی که تاب مقاومت در برابرش را ندارند بسوی شان خواهم آمد، اما بلقیس که نمونه ای از یک زن هوشیار و خردمند بود تصمیم گرفت که به محضر سلیمان بیاید، سلیمان ع قبل از رسیدن بلقیس به فلسطین خواست قدرت و عظمت تمدنش را برای ملکه سبا نشان دهد، بنائن رو به اطرافیان کرد و گفت: تخت بلقیس را کِی برایم پیش از رسیدن او به این جا می آورد؟ غولی از تبار جنیات گفت: من می توانم قبل از برخواستن تو از این مجلس آن تخت را برایت بیاورم، گویا سلیمان زود تر از این را می خواست، شخصی دیگری بنام آصف بن برخیا که می گویند به عنوان وزیر مشاور سلیمان کار می کرده و دارای علم و تیکنالوژی پیشرفته ای بوده است گفت: من پیش از یک چشم زدن آن را برایت می آورم، بلا فاصله سلیمان، تخت بلقیس را در پیشگاه خود مشاهده نمود و گفت: این از فضل پروردگار من است.

حالا دقت نمایید! انتقال تخت شاهی از فاصله ی بسیار دور، با استفاده از کدام نوع دانش و تیکنالوژی امکان پذیر است؟، نص صریح قرآن در مورد شخص انتقال دهنده می گوید:

«قَالَ الذِی عِنده علمٌ من الکتاب انا ءاتیکَ به قبل أن یرتد الیکَ طَرْفُک» سوره نمل آیه (۴۰)

(گفت: کسی که نزد او علم و دانشی از کتاب بود، من آن را برایت پیش از یک چشم زدن می آورم).

از این آیه برداشت می شود که آن شخص دارای دانش و فن آوری خاص و پیش رفته ای بوده چون در این آیه کلمه «عِلمٌ» تنوین دارد و از دیدگاه علم معانی، گاهی تنوین برای عظمت و تخصیص می آید.

هرچند مفسرین قرآن کرام، در این مورد نظریات مختلف را ارایه نموده و می گویند: آن شخص، اسم اعظم خداوند را می دانسته و یا از طریق دعا و نیایش آن را انتقال داده است، اما به نظر می رسد که کلمه «علم» در زبان عربی به دانش ترجمه می شود نه دعا و نیایش.

برخی دیگر می گویند: آصف بن برخیا ولایت داشته و از طریق کرامت و ولایت آن را منتقل نموده است، ولی این نظر هم شاید درست نباشد زیرا سلیمان علیه السلام پیامبر بود و هیچ گاه ولی نمی تواند کرامتی را در محضر پیامبر نشان دهد که فراتر از مجال پیغمبری باشد.

به هر صورت قدر مشترکی که از این داستان گرفته می شود این است که انتقال مواد سخت افزار به مکان دور و با سرعت فوق العاده ممکن است و قرآن کریم قبل ازهمه این سوژه را منحیث یک عملیه غیر تخیلی برای ما داده است.

نتیجه گیری: با تعمق و تدبر در آیات قرآن می توانیم غیر ممکن ها را ممکن بسازیم پس ای جوانان مسلمان در پرتو رهنمود های قرآن، ساینس و تیکنالوژی را فرا بگیرید تا مانند گذشته برای بشریت درس عمران و آبادی دهید

ویژه‌گی‌های حجاب از منظر شرع

عبدالجبار مطمئن - ولایت فراه

در حصه‌ی بی‌حجابی یا بدحجابی زنان مسلمان امروزی، بیشترین سهم را مردان ضعیف الایمان و تاجران خدا نترس دارند، چون اکثر بازارها و فروشگاه‌های امروزی لباس‌هایی را عرضه می‌دارند، که اساساً از مرز شریعت فاصله دارند و به نوعی توهین به مقام والای زن مسلمان پنداشته می‌شوند. همین‌که شخصی وارد مارکیت‌های لباس زنانه شود، با دیدن ده‌ها؛ بلکه صدها بُت بد حجاب و بدشکل، مُلبس به لباس‌های مستهجن و غیر اسلامی چشم انسان پاکیزه و پاک طینت را می‌سوزد!

اکنون مواصفات لباس مناسب برای زن مسلمان و واجبات حجاب اسلامی ذکر می‌گردد، تا خواهران گرامی ما با معیار قرار دادن این ویژه‌گی‌های هشت‌گانه، لباس و حجاب شان را طبق آن تنظیم نموده محک شرعی بزنند. البته مراعات تمام این شروط هنگامی واجب می‌گردد، که زن مسلمان از محدوده‌ی حرم خانواده‌ی خویش، قصد بیرون شدن را داشته باشد، طوری‌که خوف رسیدن چشم نامحرم به ایشان موجود باشد.

اول: لباس خواهر مسلمان طوری باشد که تمام بدنش را بپوشاند؛ لباس آستین کوتاه، گردن کُشاد و نیمه پاره، این شرط را نقض می‌کند. البته جهت احتیاط باید زنان لباس چاک دار (لباسی که دامن عقب و جلو جدا باشند) را نیز پرهیز نمایند؛ چون هنگام حرکت، قسمت هرچند اندک بدن‌شان در معرض دید قرار می‌گیرد.

دوم: حجاب پوشیده شده، خودش زینت و آرایش نباشد. چادرهای پر زرق و برق و گلدار و یا با رنگ‌های روشن در ذات خود زینت و آرایش محسوب می‌گردند. برای لباس، برخی رنگ‌ها همچون رنگ (گوشتی*اصورتی*) که بدن را لُخت و برهنه جلوه می‌دهد، کاملاً فتنه انگیز و ممنوع است.

سوم: لباس زن مسلمان باید ضخیم باشد، تا بدنش از آن دیده نشود. پوشیدن لباس‌های جالی، بدون لایه‌ی دوم قطعن ممنوع است و تکه‌های ابریشمی نازک و به‌ویژه رنگ‌های سفید و صورتی (گوشتی)، این شرط لباس را نقض می‌کند؛ چنانچه بعضاً این رنگ (سفید از سوی برخی از خواهران مسن مورد استفاده قرار می‌گیرد).

چهارم: لباس زن مسلمان باید فراخ و از بدن جدا باشد، به هیچ وجه چسپیده نباشد. از آنجایی‌که پتلون عادتن بر بدن چسپیده است، هیچ‌گاه نمی‌تواند ازین قاعده بیرون گردد، پس پوشیدن پتلون برای زن ناقض این شرط محسوب می‌گردد، که باید از آن پرهیز شود؛ با تأسف که امروزه برخی از زن‌ها با گذاشتن فیف یا پرک‌ها (قاطی که لباس را تنگ‌تر می‌کند) بر قسمت سینه و شکم لباس‌های فراخ شان را قصدن تنگ و چسپان می‌نمایند.

پنجم: لباس زن مسلمان باید خوشبو و معطر نباشد. زیرا بوی عطر، از محدوده‌ی شخصی یک شخص تجاوز نموده و اطرافیان را متأثر و متوجه و گاهی برانگیخته می‌کند؛ لذا امنیت زن مسلمان را با خطر جدی مواجه می‌سازد، پس استعمال خوشبوها هنگام بیرون رفتن از خانه، هرگز مناسب حال یک خواهر مسلمان نیست. همچنان حدیث آن‌حضرت -صلی الله علیه وسلم- است که « کُل عین زانیه، والمرأة إذا استعطرف، فمرت بالمجلس، کذا و کذا» هر چشم زناکار است و زن هنگامی‌که عطر بزند و بر مجلسی بگذرد، به نحوی زنا نموده است.

ششم: لباس زن مسلمان شبیه لباس زنان کافر نباشد. البته امروزه لباسی همچون پتلون و پیراهن کوتاه و چسپیده، همان لباسی‌ست، که نمی‌شود لباس زن مسلمان دانست، پس پرهیز ازین‌گونه پوشش لازمی می‌گردد. برخی خواهران فقط با پوشیدن موی سرشان اکتفاء نموده و به متباقی لباس شان توجه نمی نمایند.

هفتم: لباس زن مسلمان شبیه و یکسان با لباس مردینه رایج در منطقه‌ی شان نباشد؛ گرچه نوع پوشش زن و مرد در تمام دنیا فرق می‌کند؛ ولی این نکته به ساکنان مناطق مختلف طبق عادات شان اجازه می‌دهد لباس شان را درست عیار نمایند.

مثلاً: چنانچه مردان عرب عادت دارند، کلاه و چادر سفید با دامن دراز بپوشند، زنان باید در آن منطقه از عین رنگ و عین پوشش اجتناب نمایند، گرچه پوشیدن آن در منطقه‌ی دیگر با کمی تفاوت عین حجاب محسوب می‌گردد.

هشتم: با لباس خویش در پی یافتن شهرت نباشد، طوری‌که وارد محوطه‌ی ریاء گردیده عمل صالح‌اش ضایع گردد؛ - بدبختانه یکی از عادات زشت زنان امروزی اینست، که هم و غم روزمره‌ی شان لباس جدیدی برای هر مناسبت خورد و بزرگ است، تا جایی‌که یک لباس را که هرچند قیمت گزاف خرج آن شده باشد، در دو مناسبت راضی به پوشش آن نمی‌شوند، که این عمل شان دقیقن ریاء و فخر فروشی محسوب گردیده و گناه آن دامن‌گیرش خواهد شد.

د ۳۵ دقیقو

هوایي سفر

لیکنه: جاوید چوهدري
ژباړه: ظاهر عمار

زه کړکۍ ته نږدې ناست وم او ملګری مې لومړي سیټ کې، زمور ترمنځ سیټ تش و، د الوتکې له خدمې مې وپوښتل «کېدای شي مور دواړه یوځای کېنو؟» هغې په موسکا وویل «وبښئ دا سیټ بل چا نیولی، تاسې یې تر پرواز (ټیک آف) وروسته ورسره بدل کړئ.» مور د مسافر په انتظار شوو، د الوتکې د دروازو تر پورې کېدو څو شېبې مخکې هغه مسافر راغی، یو لحیم شحیم پوخ عمره سړی و، له څېرې ناروغ هم معلومېده. ما ورته وړاندیز وکړ چې تاسې زما کړکۍ والا سیټ کې کېنئ، مور دواړه ملګري به یوځای سره کېنو، خو هغه د «نه» په دود د سر په خوځولو زما وړاندیز رد کړ او راغی زمور دواړو ترمنځ خپل سیټ کې کېناست. هغه دومره چاغ و چې دواړه خواوې له خپل سیټ نه وتی و، زه د الوتکې له دېوال سره پرېښ شوم، زما ملګری هم له خپل سیټ نه نیم دباندې ځوړند و. د چاغ سړي له بدنه یو ډول بدبویي هم راتله، هغه به خوله پوره خلاصه کړه او ساه به یې واخیسته، د ساه‌ګانو تلو راتلو سره یې ماحول ډېر بد بوی په سر واخیست، زمور دواړو ملګرو خبرې بندې شوې، ما له جبېه تسبېح راوویستې او ذکر مې شروع کړ، ملګری مې خپل موبایل کې بوخت شو. دا مې د ژوند تر ټولو ستونزمن هوایي سفر و، هغه سفر مې په خورا تکلیف تېر کړ، کله چې لاهور کې له الوتکې ښکته شوو، ما مې هډوکي وشمېرل چې مات رامات خو به نه وي، ښه وه جور وو، د اطمینان ساه مې واخیسته. زه و ملګری مې له هوایي ډګره راووتو، له هغه مې پوښتل «سفر څنګه و؟» هغه په خندا وویل «زبردست، ما مې موبایل کې کتابونه ډاونلوډ کړي، د سفر پر مهال یې لولم.» ما ترې وپوښتل «عجیبه ده، هغه چاغ سړي سره پازاب نه شوې؟» هغه په خندا وویل «د پیل دوه-درې دقیقې لږې سختې وې، خو وروسته مې ورسره ځان عیار کړ، خپلې څنګلې او پښتې مې د هغه په ګېډې پورې ونښلولې او غلی په مطالعه بوخت شوم.» ما ترې وپوښتل «نو بدبوی یې پوزې ته رانوستې؟» بیا یې په خندا وویل «شروع کې مې همداسې احساس کاوه خو کله چې مطالعه کې ډوب شوم، بدبوی ته مې هیڅ پام نه و.» ما په حیرانتیا وروکتل او ومې ویل «زه خو د ټول سفر پر مهال پوزې ته راغلی وم، آخر مې ساه تنګه شوه او خدای خدای مې کول چې اوس سفر ژر پای ته ورسیږي.» هغه په خندا وویل «زه به هم مخکې همداسې بد حالت سره لاس و ګرېوان کېدم، خو وروسته مې د دې ستونزې حل ومونډ، اوس ورسره ځان عیاروم.» زه غلی شوم او په غور مې هغه ته کتل، هغه زیاته کړه «مور له دې چاغ سړي سره یوازې پنځه دېرش دقیقې ملګري وو، هغه راغی، کېناست، الوتکه والوته، بېرته کېناسته او مور سره ښه شوو، هغه څوک و، له کومه راغلی و او چېرته ولاړ، په دې نه پوهېږو. که تا دې پنځه دېرشو دقیقو سره ځان عیار کړی وای، دومره نه پازابېدې.» هغه غلی شو، اوږده ساه یې واخیسته او ویې ویل «زمور هر تکلیف د ایکسپایر کېدو خپل وخت لري، مور که د هغه وخت محاسبه وکړو، زمور تکلیف ورسره کمیږي. مثلاً کله چې هغه چاغ سړی زمور ترمنځ کېناست، ما سمدستي د تکلیف وخت محاسبه کړ، راته معلومه شوه چې دا تکلیف به یوازې پنځه دېرش دقیقې وي، بس نو د چاغ سړي چاغښت ته د متوجه کېدو پر ځای مې د کتاب مطالعه شروع کړه، څو دقیقو کې مې تکلیف ختم شو، ته هم د تکلیف وخت محاسبه کوه، تکلیف به دې په آسانۍ سره حل شي.»

ما ترې وپوښتل «دا چل دې چېرته زده کړی؟» هغه په خندا وویل «دا چل مې له خپل پلار نه زده کړی، زه چې کوچنی وم، زمور ګاونډ ته یو آزاروونکی کس راغلی و، مور به کلي کې کرکټ کاوه، دا به راغی ویکټې به یې وویستې او بال به یې رانه واخیست او لوبې ته به یې نه پرېښودو. دې حالت به سخت خپه کولم. یوه ورځ مې د پلار څنګ ته ورغلم او له هغه کس نه مې شکایت ورته وکړ، پلار مې پر سر لاس راتېر کړ او ویې ویل: زویه! دا سړی کرایه‌دار دی، اوس راغلی او ببرته به ولاړ شي. مور باید له هغه سره د لانجې پر ځای د هغه د ببرته تلو انتظار وکړو. ما مې له پلار نه وپوښتل: نو مور به احتجاج هم نه کوو؟! هغه وویل: ولې نه، خامخا احتجاج وکړئ خو

دا به یوازې تاسې ته تاوان وکړي، دا سړی به پر خپل وخت بېرته ولاړ شي خو تاسې به د احتجاج په وجه بدخلقه شوي یئ، تاسې به تر هغې وروسته له خپله ژونده خوند وانخیستلی شئ، ځکه نو زما مشوره درته دا ده چې تاسې پر خپل ژوند فوکس وکړئ، خپلو خوښیو ته متوجه شئ، دا سړی او د ده غوندې نور خلک به راځي او بېرته به ځي، نن به وي سبا به نه وي. تاسې ولې خپل خلق خرابوئ؟! دا چې زه هغه مهال کوچنی وم، د پلار له خبرې سره مې اتفاق ونه کړ خو زمور هغه ګاونډی رښتیا دوه میاشتې وروسته ولاړ او مور هلکانو بېرته په پخوانی جذبه لوبه شروع کړه. مور دوو اوونیو کې هغه بد وضعیت هېر کړی و. پلار به مې راته ماشومتوب کې د خپل کاکا کیسه هم کوله، ویل زما نیکه چې وفات شو، ما ته یو کور په میراث کې راورسېد، پر هغه مې کاکا قبضه وکړه خو ما له هغه سره د لانجې پر ځای محکمه کې د ملکیت دعوه واچوله او ورو-ورو مې مخ ته وړله. پنځه کاله وروسته محکمې زما په حق کې پربکړه وکړه خو کاکا مې بیا هم کور راته پرېنښود. ما بیا ځلي مقدمه واچوله او ورو-ورو مې تعقیبوله. دوه کاله وروسته مې کاکا وفات شو او ما مې خپل کور ترلاسه کړ. هغه مهال چې تره مې زما پر کور قبضه وکړه، سخته غوسه راغله خو وروسته مې فکر وکړ چې که هغه سره جنګ وکړم، زخمي به شم، کور به هم له لاسه ورکړم او دښمني به هم جوړه شي، ایله به په محکمو ګرځو او وخت او پیسې به مې هم بربادې شي. کاکا مې زوړ سړی دی، دا به نور څومره وخت ژوندی وي، همغه وه چې بیا مې خبره محکمې ته کش کړه، دې جریان کې مې کاکا په خپل طبیعي مرګ وفات شو، ما خپل کور او د صبر پایله ترلاسه کړه. هغه مهال چې کاکا مې زما پر کور قبضه کړې وه، یوازې کور و خو اته کاله وروسته زمور کلی سوداګریزه سیمه شوه، د کورونو بیې لوړې شوې او ما مې کور په شل چنده لور قیمت وپلوره. له کاکا سره د شخړې په جریان کې به په آرام زړه خپل دفتر ته هم تلم راتلم، د خپلو بچیانو پالنه مې هم کوله او د ژوند له خوښیو مې هم خوند اخیست.» زما پلار به راته تر دې کیسې وروسته همېشه ویل چې کله هم دربانديې تکلیف راشي، وخت یې محاسبه کړه او خپل ټول پام یوه مفید کار ته واړوه، هغه تکلیف به درته بیا تکلیف نه ښکاري. ما له همغه وخته د خپل پلار دا پند ذهن کې وساته، اوس چې کله تکلیف سره مخ شم، وخت یې محاسبه کوم او خپل پام یوه مفید کار ته اړوم.»

ملګری مې تر دې خبرو وروسته غلی شو، دا نکته زما له پاره نوې او ځانګړې وه، ما ترې وپوښتل «اوس دې نو همدا روټین (معمول) دی؟!» هغه په قهقه وخندل او ویې ویل «هو، اوس چې له هر مشکل سره مخ شم، ځان سره وایم چې دا د نن ورځې تکلیف دی، سبا به نه وي، د دې په وجه خپل نن او سبا ولې تباه کړم، دې سره مې تکلیف ختم شي.» ما ترې وپوښتل «مثلاً؟» هغه وویل «مثلاً همدا چاغ سړی د پنځه دېرشو دقیقو تکلیف و، مور باید له هغه سره یوازې پنځه دېرش دقیقې تېرې کړې وای، تر هغې وروسته زمور دا تکلیف خپله ختمېده. مثلاً یو څوک راسره دوکه کوي، زه پر هغه کس او د هغه پر دوکې دواړو په قهقه خاندم او مخ پر وړاندې ځم، باور وکړه هغه کس او هغه دوکه څو ورځې وروسته زما له پاره یوه هېره شوې کیسه وي. زه په خپل کاري ژوند کې له ډېرو سرسختو آمرانو او جنجالي همکارانو سره مخ شوی یم، زه د هر سرسخته آمر په لیدو وایم، دا راغلی دی او بېرته به ولاړ شي، زه باید ولې خپل ژوند برباد کړم؟ ما مې د هر جنجالي همکار په اړه هم همدا فکر کړی چې هغه د یوه خورا لنډ سفر د لنډې مودې مسافر دی، خپل منزل ته په رسېدو به ښکته شي یا به زه پر خپل سټاپ ښکته شم، ما ته له هغه سره د لانجې هیڅ ضرورت نه شته. باور وکړه زما هغه سرسخته آمران هم تللي او جنجالي همکاران هم او زما سفر تر همداسې روان دی، زما ژوند ورځ تر بلې خوندور کیږي.»

هغه غلی شو، ویې خندل او بیا یې وویل «ته هم دا حقیقت ذهن کې کېنوه، ژوند د پنځه دېرشو دقیقو هوایي سفر دی، ته د خپل ملګري مسافر په وجه خپل سفر مه خرابوه، د تکلیف وخت محاسبه کړه او ټول پام یوه مفید کار ته واړوه، ستا ژوند به هم ښه تېر شي.»

ما د «هو» په دود سر وخوځاوه، هغه په خپل موټر کې کېناست او زه خپل دفتر ته ولاړم خو همغه ورځ ده او بیا نن، زه چې کله هم له کوم مشکل سره لاس و ګرېوان شوی یم، زړه کې وایم، دا د پنځه دېرشو دقیقو هوایي سفر دی، پای ته به ورسیږي او دا مشکل به له ما ژر هېر شي، سبا به مې په یاد هم نه وي، زه یو ځل مخکې هم له داسې یوه مسافر سره ناست وم چې د بدبویي له وجې یې زما ساه تنګه شوې وه او زه یې د پوستې په شکل په دیوال پورې سرېښ کړی وم، د ژوند سفر انتهایي لنډ دی.

که مور دا لنډ سفر د شکایتونو مجموعه کړو، ډېر به سخت شي، مور به له خپله منزله په میلونو- میلونو لرې ښکته شو، له همدې املې هم تکلیف درکوونکي او هم ځان همداسې پرېږدئ، یوازې خپل سفر ته متوجه شئ او باور ولرئ چې تکلیف به مو خامخا ختم شي.

سندروم تونل کارپل

Carpal Tunnel Syndrome

الحاج رنجوریار دوکتور اسدالله «صافی»

سندرم تونل کارپال (CTS) عارضه‌ای نسبتاً معمول در ناحیه دست و انگشتان است که باعث ایجاد احساس سوزش، گزگز، بی‌حسی و در بعضی موارد باعث درد در این ناحیه می‌شود. معمولاً این علائم به صورت تدریجی نمایان شده و در شب شدت بیشتری پیدا می‌کنند. علائم مذکور بر روی انگشتان شست، نشانه و میانه دیده و احساس می‌شود.

علائم سندرم تونل کارپال

مهم‌ترین علایم سندروم تونل کارپال (CTS) فشردگی و آسیب د یدگی عصب میانی است. عصب میانی از میان تونل کارپال در بند دست عبور کرده و وظیفه آن کنترل بعضی حرکات شست و کنترل حسیت شست و دو و نیم انگشت بعدی آن است. علائم سندرم تونل کارپال به صورت تدریجی نمایان شده و معمولاً در شب و صبح شدت بیشتری پیدا می‌کنند.

سه علامت مهم این سندرم عبارتند از:

• گِزگِز کردن

• بی‌حسی

• درد

این علائم در محل‌های ذیل بروز می‌کند:

• انگشت شست

• انگشت نشانه

• انگشت میانی

• نصف انگشت حلقه

در بعضی مواقع ممکن است احساس گزگز، درد و بی‌حسی به قسمت‌های دیگر هم انتشار کند.

این علائم در یک یا هر دو دست دیده می‌شود اگرچه در اکثرا اوقات نهایتاً هر دو دست را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

علل سندرم تونل کارپال

سندرم تونل کارپال به دلیل فشردگی عصب میانی به وجود می‌آید.

عصب میانی دو وظیفه مهم بر عهده دارد که عبارتند از:

* دریافت و انتقال حسیت - مانند احساس لمس کردن از دست به مغز

* دریافت و انتقال سیگنال‌های عصبی- از مغز به دست، کنترول حرکی

هرگونه فشار بر عصب میانی باعث ایجاد اختلال در سیگنال‌های عصبی شده و بر حس لامسه و حرکات دست تأثیر می‌گذارد. درصورتی که تونل محل عبور عصب میانی، متورم شده یا در طول زمان تنگ شود باعث افزایش فشار به این عصب می‌شود.

افزایش خطر

در بسیاری از مواقع علل فشردگی عصب میانی نامشخص است. بااین حال بسیاری از علل ممکن است باعث ایجاد سندرم تونل کارپال شوند که عبارتند از:

• سابقه خانوادگی

• بیماری‌های خاص مانند دیابت، کم کاری غده تیروئید یا روماتیزم مفاصل

• حاملگی

• برخی جروحات و آسیب دیدگی‌ها در بند دست

• فعالیت‌های خاص

تداوی سندرم تونل کارپال

تداوی سندرم تونل کارپال به شدت بیماری

و زمان بروز بیماری بستگی دارد. اگر سندرم تونل کارپال به دلیل وجود برخی بیماری‌های مهم مثل روماتیزم مفاصل باشد با بهبود بیماری مذکور علائم سندرم نیز بهبود می یابد.

روش‌های تداویی متعددی برای سندرم تونل کارپال وجود دارد که در زیر به آن‌ها اشاره شده است.

* باید از انجام هرگونه فعالیتی که باعث تشدید علائم این بیماری می‌شود خود داری گردد.

درصورتی که شغل شما به گونه است که در آن باید از کیبورد کمپیوتر استفاده کنید با تغییر در محل کار به احتمال زیاد علائم بیماری بهبود پیدا خواهد کرد.

تداوی های غیر جراحی

به‌غیرازمواردی بسیار ضروری برای جراحی، اکثرا درابتدا تداوی‌هایی مانندااستفاده ازدست بند یا تزریق کورتیکواستروئید توصیه و تجویز می‌شود.

دست بند

• دست بند برای ثابت نگه داشتن و جلوگیری از حرکت بند دست به‌کاربرده می‌شود.

• دست بند نباید به طورمستقیم روی تونل کارپال فشار بیاورد.

• دست بند از خم شدن بند دست که باعث افزایش فشار روی عصب میانی و بدتر شدن علائم می‌شود، جلوگیری می کند.

• باید توجه داشت که بهبود علائم بیماری با استفاده از دست‌بند باید درمدت چهار هفته اشکار شود.

کورتیکواستروئیدها

کورتیکواستروئیدها نوعی از ادویه جات استروئیدی به شمار می‌آیند. استروئیدها نوعی هورمون هستند که در بدن به طور طبیعی تولید می‌شوند. آن‌ها مواد کیمیاوی قوی‌ای هستند که به کاهش التهاب کمک می کنند .

اگر دست بند جواب نداد، احتمالاً کو ر تیکو ا ستر و ئید تجویز می‌شود. کورتیکواستروئید ها به صورت تابلیت استفاده می‌شوند ولی برای سندرم تونل کارپال تزریق مستقیم کورتیکواستروئید در بند دست تجویز می شو د .

معمولاً یک مرتبه تزریق برای شروع تداوی تجویز می‌شود. اگر یکبار تزریق جواب داد و باعث بهبودی شد ولی بیماری دوباره عود کرد، تداوی مشابه دوباره تکرار می‌شود.

تمرینات ورزشی

قبل از هرچیز باید متذکر شد که اگر شما به سندرم تونل کارپال مبتلا شده‌اید پیش از هر چیز باید به دست خود استراحت بدهید. این استراحت تا وقت که گزگز انگشتان ادامه دارد باید ادامه داشته باشد و پس‌ازآن باید با نظر داکتر به ورزش‌های ذیل برای تقویت عضلات بند دست ادامه دهید:

• خم نمودن بند دست به سمت جلو

• خم نمودن بند دست به سمت عقب

• حرکت به پهلوی بند دست دست

• حرکت کششی بند دست دست

• تقویت انگشتان دست آسیب دیده

در تصویر به بهترین شکل نحوه انجام ورزش‌های مذکور نمایش داده شده است

عملیه جراحی تونل کارپال

جراحی معمولاً برای زمانی تجویز می‌شود که تداوی‌های دیگر کاهش علائم سندرم تونل کارپال جواب نه دهد.

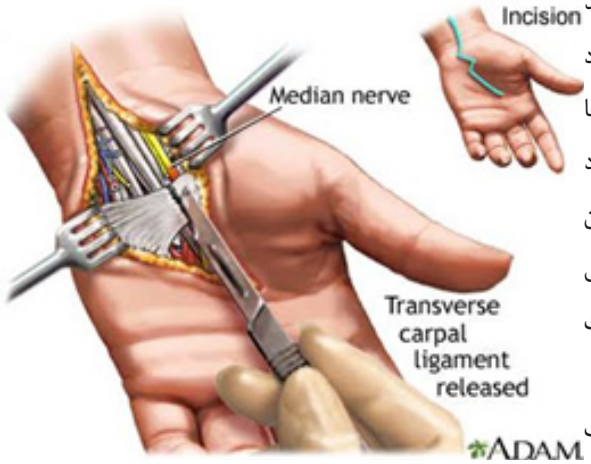

عبدالله بن مبارک (رحمه الله)

د ښځينې زاهد بېلګه!

(وروستۍ برخه)

لیکنه: استاد علي طنطاوي
ژباړه: قاضي محمد حسن اسلامي

هغه یو ښه مربي او ښوونکی ؤ

هغه داسې یو مربی او ښوونکی ؤ چې په وعظ کې یې ښه مهارت لرلو. پدې پوهیده چې خلکو ته په څه ډول امر وکړم چې پرې درونده نه شي، په څه ډول یط له منکر څخه منعه کړم چې په منعه ونه ځوریږي.

یو ځلې یوه سړي دده په وړاندې پرنجي وکړ، خو الحمد لله یې ونه ویله، ابن مبارک صیب ورته وویل: چې څوک پرنجی وکړي سړي څه ورته وایې؟ هغه وویل: الحمد لله ورته وایې ده ورته وویل: یرحمک الله.

تر خلوت علم غوره دی!

یوه ورځ عابدانو ددې یادونه وکړه نو ویې ویل:

تاسو د داسې خلکو یادونه وکړه چې په یاد یې زړونه روغیږي، خو که ټول خلک همدا کار وکړي نو د رسول الله سنت په څوک پرځای کوي؟ د ناروغانو پوښتنه به څوک کوي؟ او د مړو جنازوته به څوک حاضریږي؟ عبدالله ابن مبارک صیب حقیقت ویلي دی: د صدر اول خلک خیر القرون وو، مونږ په دوی کې داسې څوک نه پیژنو چې دنیا ته یې شا اړولي وي او خپل ځان یې د عبادت له پاره بندي کړی وي، بلکې هغوی به د خلکو سره ګډ ژوند درلود، د علم په طلب کې به بوخت ؤ، په دنیایې کارونو به مشغول ؤ، او همدوی د عابدانو سالاران وو.

ده ته د هغو عالمانو د جماعت په هکله خبره وشوه چې له خلکو زکاتونه اخلي.

نو ده وویل: مونږ څه ورسره وکړو؟ که یې له دې کاره منعه کړو دعلم طلب به په ټپه ودریږي. او که اجازه ورکړو نوعلم به لاس ته راوړي، او د علم حاصلول غوره دی.

یوه ځوان ترې وپوښتل ده ته کوم یو غوره دی؟ : چې قران کریم ووایې او که فقه زده کړي؟

ده ورته وویل: آیا دومره قرآن لوستي شي چې لمونځ د پرې صحیح شي؟

هغه وویل : هو.

ده ورته وویل: په تا باندې دعلم زده کول لازمي دی.

حافظه یې:

هغه په حفظ او د یادولو په برخه کې بیلګه ؤ.

له ده وپوښتل شول:

آیا حدیث یادولی شې؟

ده وویل: ما حدیث نه دي یاد کړي،حقیقت دا دي چې زه یو کتاب راواخلم په هغه کې نظر واچوم نو هغه څه چې غواړم چې په زړه مې پاتې شي نو هغه مې یاد وي.

یوه ملګري یې کیسه کوله ویل یې:

کنا غلمانا فی الکتاب..... زه او ابن مبارک په یوه سړي تیریدو چې خطبه یې ویله، نو اوزده خطبه یې وویله. کله چې هغه خلاص شو ابن مبارک صیب وویل : زما خو یاد شوله.

نو د دې ځای له خلکو څخه یوه سړي د ده خبره واوریده، نو ده ته یې وویل : ته یې ووایه!

ابن مبارک دوی ته ټوله واورولې. او ښه یې حفظ کړې وه.

د حماد زوی نعیم صیب روایت کوي چې ده واوریدل چې عبدالله ابن مبارک وایې: ماته مې خپل پلار یو ځلې وویل: که زه ستا کتابونه پیدا کړم وبه یې سوزوم.

ما ورته وویل: پر مایې څه باک نشته هغه ټول زما په سینه کې دي.

د حدیثو د حفظ په هکله راځي د یوه سړي شاهدي ته غوږ شو

ابن مبارک صیب یو ځلې د زید زوی حماد صیب ته ورغی سلام یې پرې واچاوه. اهل حدیثو حماد ته وویل:

ابو اسماعیله! ته ابو عبدالرحمن (ابن المبارک)څخه وغواړه چې مونږ ته حدیث بیان کړي.

نو هغه ورځخه غوښتنه وکړه چې دوي غوښتنه کوي چې حدیث ورته ووایې.

ابن مبارک: سبحان الله ابواسماعیله ! ستا په حضور کې زه دوی ته حدیث بیان کړم ؟

هغه ورته وویل: زه قسم درکوم چې دا کار به

خوامخا کوي.

ابن مبارک :ونیسئ. حدّثنا ابو اسماعیل حمّاد بن زید....د مجلس تر پایه یې ورته حدیث وویل، خو داسې یو حدیث یې ونه ویې چې له حماد څخه نه وي روایت شوی. دوي ټول ورته حیران شول او ګوته یې په غاښ ونیوله.

د خپل نفس درناوی یې:

د خپل عزت نفس د ساتلو هسې پاچا ؤ چې پاچاهان ورته حیران وو، هغه عالم ؤ چې د خپل علم سره یې چاته د ذلت سر نه دی ښکته کړی، چې دده په واسطه علم خوار شي. نو په علم سره یې د الله رضا او دار د آخرت غوښت، چیرې او کله یې هم دنیا او د دنیا مال او متاع نه دی غوښتي.

یو ځلې د (مرو) والی دده کورته ورغې کاتب یې سره له مشوانې او کاغذونه هم ورسره ؤ، له ده څخه یې د یوه حدیث پوښتنه وکړه، مونږ ته دا ډیره لویه خبره وبریښیده چې والي د چاته راشي او د حدیث پوښتنه د ترې وکړي، مونږ ته دا ډیره نادره ښکاره شوه، مونږ هغه تشویقاوه، و خو مونږ د ابن مبارک څخه داسې عجیبه تعامل ولید چې مخکې له دې مو چیرې هم نه ؤ ترې لیدلي، له والی څخه یې مخ وګرځاوه ، او د رسول الله حدیث یې له دې ډیر قدرمن وباله چې داسې چاته یې بیان کړي چې د الله د رضا په خاطر یې نه غواړي، او یا یې هغه چاته بیان کړي چې د فخر او ریا په خاطر یې غواړي، او له هغه سره دې د سلطنت او واکمنې رمز (کاتب) وي. نو ځواب یې ورنکړ، بیا یې خپل سوال ورته تکرار کړ، ده بیا ځواب ورنکړ، درېیم ځل یې بیا غوښتنه ترې وکړه او ده بیا هم ځواب ورنکړ. نو محبور شو خپل کاتب ته یې وویل: کاغذونه د ټول کړه مونږ ابو عبدالرحمن ونه لیدل چې مونږ ددې اهل وګڼي چې حدیث راته ووایي.

کله چې والي پاځید نو ابن مبارک صیب تر دروازې پورې د خدای پامانې له پاره ورسره ولاړ، ده ورته وویل: ابو عبدالرحمنه! مونږ د ددې اهل ونه موندلو چې حدیث راته ووایې او بیا راسره روان یې.

هغه ورته وویل: دا مې خوښ ګڼله چې خپل بدن درته خوار کړم خو د رسول الله حدیث درته ذلیل کول نه غواړم.

په ادب کې برلاسی

په حدیثو کې له دې مقام سره سره هغه ښه ادیب او نحوي هم ؤ. دی شعرونه لري، وایې کله چې دی مکې مکرمې ته تلو ویل یې:

بُغضُ الحیاةِ وخوفُ اللهِ اخرجني ـ وبیعُ نفسي بما لیست له ثمناٌ

اني وزنتُ الذي یبقی لیعدلُه –ما لیس یبقی فلا والله ما اتزنا

ځای او نسب

ښایې چې له دې ټولو وروسته تاسو وپوښتی چې د دې مبارکې دوحې (ونې) چې له رنګا رنګ پریمانه میوو یې تاسو څکه وکړه د راټوکیدو او زرغونیدو ځای چیرې دی؟ درنو لوستونکو!

د هغې د زرغونیدو بن خراسان دی.

ددې باغ ساتونکی یو نیک ترکی ؤ. چې مبارک نومیده، یوه ورځ د بن خاوند راغې امر یې ورته وکړ چې ښه خوږ انار راته را وشکوه، لاړ انار یې ورته راوړ، چې یې څکلو ترش ؤ، نو ورته ویې ویل: دا خو ترش دی، ماته خوږ انار راوړه، لاړ بل یی راووړ چې ویې څکلو هغه هم ترش ؤ، چیغه یې پرې وکړه! زه درته وایم خوږ راوړه ، زه خوږ غواړم، درېیم ځل بیا ولاړ انار یې چې را وشکاوه، ترش ؤ،نو ورته ویې ویل: افسوس د تا په حال ! ته حمار یې؟ خوږ او ترش نه پیژنې ؟

ده ورته وویل: څرنګه زه پرې پوه شم چې ما څکلي نه وي؟

هغه ورته وویل: ستا په دې باغ کې دومره کاله تیر شول او تا لا څکلي نه دي؟

ده ورته وویل: هو ! تا یې د څکلو اجازه نه ده راته کړې!

هغه ته تعجب، یووړ، او ورته ثابته شوه چې رښتیا یې وویل، نو د هغه احترام او درناوی یې وکړ، هغه یې د خپلو کارونو مشاور وګرځاوه، د باغ خاوند یوه لور درلوده چې رویبارانِ (غوښتونکې) یې ډیر زیات ؤ، له ده څخه یې پوښتنه وکړه چې : مبارکه ددې نجلي له پاره څوک ښه بولې چې په نکاح یې ورکړم؟

ده ورته وویل: د جاهلیت د زمانې خلکو به د مینې په خاطر ودونه کول، یهودو د مال په خاطر، عیسویانو د ښکلا له پاره او دغه امت د دین په خاطر ودونه کوي، سړی د ده عقل ته حیران شو، لاړ مور یې په دې خبرو خبره کړه، دې ته یې وویل: زه خو له دې سړي پرته بل ښه سړي ورته نه وینم.

دا یې ده ته ورکړه چې عبد الله ترې پیدا شو.

د ده د نسب سلسله صدق او صلاح ته رسیږي په داسې حال کې چې خلک خپل نسبونه پاچایانو، لویانو او سترو سترو پلارګنیو ته رسوي،

ده ته علم او تقوا بس ده، که څه هم نور خلک په امیري او پاچاهي ویاړي، د ده ویاړ په خپل ځان دی، عظمت او لویې یې په اعمالو ده، شان او شوکت یې له ځانه پیل دی خو په ده پاي نه مومي.

الله د پرې ورحمیږي. الله د ترې راضي شي، او په دغو علمآوو چې چې الله تعالی د دواړود ارینو نیکمرغې او دواړو ژوندونو عزت ورپه برخه کړي دی.ان شآء الله .

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
نمبر ۸۸
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعارما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت درکشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

مژده برای علاقمندان کتاب

کتاب، دروازه ای است به سوی جهان گسترده دانش و معرفت. کتاب، همچون خورشید، فضای زندگی را روشن می کند و به همگان نور، شور و گرما می بخشد. کتاب، مثل باران بر سرزمین دل ها می بارد و اندیشه ها و کردارها را رونق، زیبایی و طراوت می دهد و انسان را به بلندای علم و دانش می رساند.
جمعیت اصلاح افغانستان به غرض بلند بردن سطح علمی ومعلوماتی هموطنان عزیز کتابخانه ی به نام سیدجمال الدین افغان را تأسیس کرده و این کتابخانه در خدمت شما عزیزان است و می توانید از این فرصت استفاده کنید. این کانون کتاب با بخش های:

- تفسیر و علوم قران
- حدیث و اصول حدیث
- فقه و اصول فقه
- تربیت و دعوت
- سیرت نبی علیه السلام و سیرت صحابه رضی الله عنهم
- داستان انبیاء علیهم السلام
- عقیده و فکر
- تزکیه و تصوف
- زن وخانواده
- اقتصاد
- طب
- انجنیری
- جغرافیه و تاریخ
- ادیان و مذاهب
- معاجم
- کمپیوترساینس
- ژورنالیزم
- زراعت و دامداری
- سیاست
- حقوق
- زبان و ادبیات
- روان شناسی
- جامعه شناسی
- دایرة المعارف
- شخصیت ها
- و...

استفاده از کتابخانه رایگان است

فرصتی است برای شما در تحقق آرزوهای شما؛ بیایید از این فرصت طلایی برای رفع عطش علمی خود استفاده نماییم و به بلندای علم و دانش قدم گذاریم.

اوقات استفاده از کتابخانه سیدجمال الدین افغان:
این کتابخانه از ساعت ۸:۰۰ صبح – ۵ عصر در خدمت شماست
روزهای شنبه خاص برای خانمها

آدرس: خوشحال مینه؛ عقب بلاک های شاداب ظفر، کوچه اصلاح، کتابخانه سیدجمال الدین افغان. شماره تماس: ۰۷۰۰۱۷۲۴۵۶

چینه
فابریکه تولیدی لوازم تشناب

اولین فابریکه تولیدی لوازم
تشناب با پنج سال گرنتی

آدرس: پکتیاکوت، نساجی سابقه کابل
Cheena Sanitary Fitting industry /f
0789090677

104.3 FM
رادیو صدای اصلاح
کابل | مزارشریف | کندز | بغلان | جلال اباد

اصلاح ملي
د تېرو کلونو کلکسیونونه

آدرس: د جمعیت اصلاح مرکزي دفتر - تیمني سابقه - څلورمه کوڅه
شمېره: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۷ ساعت نشرات در شبانه روز
شماره تماس: 0786945943